

Knjižnični softver kao podrška e-učenju

Dijana Machala

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
dmachala@nsk.hr

Tradicionalna knjižnica

- Knjižnica osigurava mjesto za **individualni** istraživački rad (**place**)
- Prostor je namijenjen samostalnom učenju u određenom vremenskom periodu (8-16)

Knjižnični prostor

- Organizira i daje na korištenje **tiskanu** građu u **prostoru** knjižnice
- Knjižnični katalogi na listićima, sustavi za pronalaženje građe unutar knjižnice (OPAC)

Knjižnični fond

- Individualan proces - izvan utjecaja knjižnica

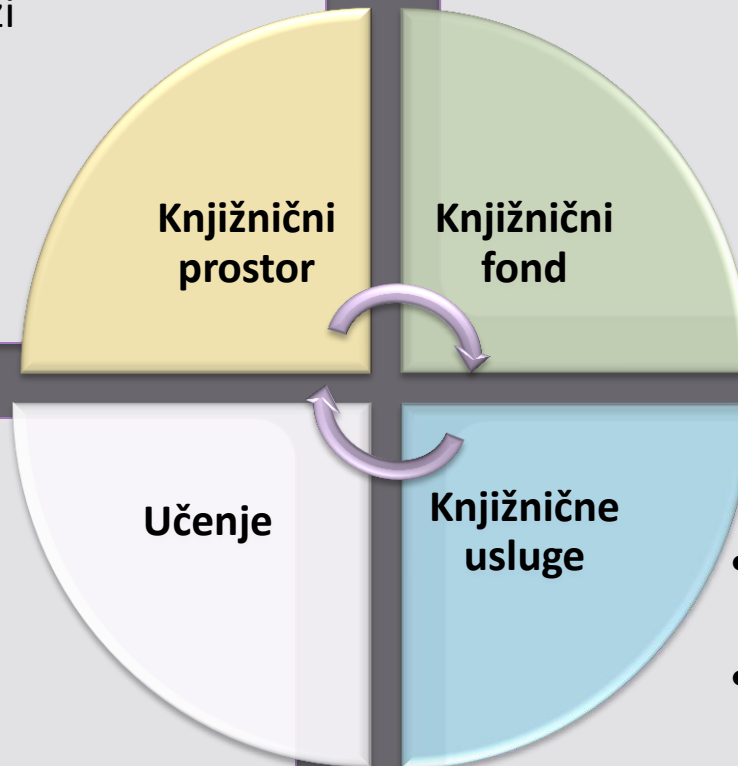
Učenje / istraživanje

- Namijenjene fizičkim korisnicima
- Dostupne u radno vrijeme knjižnice

Knjižnične usluge

Knjižnica podržava e(nable)-učenje

- Knjižnica osigurava pristup društvenoj mreži (**space**)
- Prostor je prilagođen grupnom učenju, kolaboraciji
- Radno vrijeme od 0-24

- Osigurava se **pristup** građi i zbirka – hibridna knjižnica
- Knjižnični katalogi nove generacije: WebPAC, SOPAC

- Uspješnost poslovanja knjižnica izražava se u **ishodima učenja**
- Usluge potiču proces **cjeloživotnog** učenja

- Usluge namijenjene fizičkim i virtualnim korisnicima
- Bez vremenskih i prostornih ograničenja
- Temeljem platforme weba 2.0

Programi za knjižnično upravljanje

- Programi za knjižnično upravljanje (LMS – *library management systems*) omogućuju knjižnično poslovanje tj. procese nabave, obrade, upravljanja, arhiviranja i pristupa građe (tiskane, elektroničke i digitalne)
- Knjižnice prihvaćaju najnovije tehnologije:
 - 1960 - prve baze bibliografskih podataka na CD-ROM
 - 1965 - DIALOG prvi online servis za pretraživanje bibliografskih baza (NASA STAR)
 - 1980 – telnet/OPAC
 - 1990 – webPAC
 - 2005 – SOPAC

OPAC

- korisničko sučelje za **pretraživanje** bibliografskih zapisa o knjižničnoj građi
- za pronalaženje građe u knjižnici
- upotreba nije prilagođena običnim korisnicima
- temeljen na sustavima katalogizacije i klasifikacije

SKUPNI KATALOG

Odaberite pojam

Ključne riječi
Autori
Naslov
Riječi iz naslova i jezik
Predmet
UDK
ISBN, ISSN, ISMN, UNIN

Upisite tekst

Pretraži

OPSEG PRETRAŽIVANJA (NIJE OBVEZNO)

Jezik	bilo koji jezik
Bibliografska razina	bilo koja bibliografska razina
Vrsta zapisa	bilo koja vrsta zapisa
Oblik sadržaja	bilo koji oblik sadržaja
Godina izdavanja	pocetna : 0001 završna : 9999
Zapisa po ekranu	20

KLJUČNE RIJEČI : majstor bulgakov ... znači : majstor i Bulgakov
AUTORI : kishon ephraim ... znači : autor Kishon Ephraim
NASLOVI : the euro ... znači : naslovi koji počinju znakovima EURO
RIJEČI IZ NASLOVA : krvotok* + pluća* bolest* - kroničn* ... znači : krvotok ili pluća i bolesti i ne kronične
PREDMET : vodeno ... znači : predmetnice koje počinju znakovima VODENO
UDK : 782* ... znači : UDK oznake koje počinju znakovima 782
ISBN,ISSN,NSK-UNIN : [1-870889-47-9](#) ... znači : ISBN,ISSN ili NSK-UNIN = [1-870889-47-9](#)

[Složeno pretraživanje](#) | [Primjeri](#) | [Pocetak](#)

© 1996-2010 Unibis

© 1996-2010 Unibis

[Složeno pretraživanje](#) | [Primjeri](#) | [Pocetak](#)

ISBN,ISSN,NSK-UNIN : [1-870889-47-9](#) ... znači : ISBN,ISSN ili NSK-UNIN = [1-870889-47-9](#)
UDK : 782* ... znači : UDK oznake koje počinju znakovima 782
PREDMET : vodeno ... znači : predmetnice koje počinju znakovima VODENO
RIJEČI IZ NASLOVA : krvotok* + pluća* bolest* - kroničn* ... znači : krvotok ili pluća i bolesti i ne kronične
NASLOVI : the euro ... znači : naslovi koji počinju znakovima EURO
AUTORI : kishon ephraim ... znači : autor Kishon Ephraim
KLJUČNE RIJEČI : majstor bulgakov ... znači : majstor i Bulgakov

Zbog prelaska na novi knjižnični softver, postojeći katalog se ne osuvremenjuje od 21. lipnja 2010.
Publikacije obrađene nakon tog datuma dostupne su u testnoj verziji [novog kataloga](#).

Baze Pretraži Predmetnica Naslovi Prijašnji upiti Pomoć Izlaz

Prijava Moj OPAC Košarica Moj zahtjev

Naziv baze: Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu

Jednostavno pretraživanje **Složeno pretraživanje**

Pojam: Opseg: **Bez opsega**

Pretraživanje po: **Naslovu**
 Autoru (prezime, ime)
 Rječi iz naslova i jezika
 Predmetu
 UDK
 Ključnoj riječi
 Naslovu časopisa
 ISSN
 Broju iz CIP zapisa
 Naredbena pretraživanja

20 zapisa po ekranu Tražite Ponizite Opseg

Pretraživanje po ključnim riječima:

- Upišite riječi liši crtice
- Izraze stavite u navodnike: "world wide web"
- Bitne nazive označite znakom +: +explorer
- Važne nazive označite znakom *: *internet
- Krateite pomoću znaka ?: browser?

Pregledavanje po predmetnicama

- Pregledavanje po predmetu
- Upišite predmet ili temu, bez interpunkcije
- Desno skraćivanje riječi se podrazumjeva

Pretraživanje pomoću naredbi

- Koristite AND, OR, NOT za kombiniranje naziva koje oretražujete
- Koristite AND, OR, NOT za kombiniranje naziva koje oretražujete

Pretraživanje pomoću brojeva iz naslova

- Brojevi iz naslova ujed se podrazumjeva
- Brojevi iz naslova ujed se podrazumjeva

Pretraživanje pomoću ključnih riječi

- Ključne riječi ujed se podrazumjeva
- Ključne riječi ujed se podrazumjeva

20 zapisa po ekranu Tražite Ponizite Opseg

WebPAC

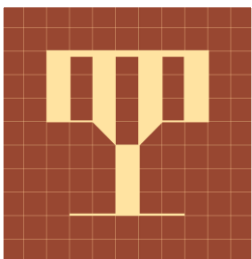
- WebPAC – OPAC unaprijeđen web tehnologijom
- Omogućuje personalizaciju sučelja za pretraživanja
- Korisniku orijentirano sučelje koje omogućuje upravljanje pretraživanja, pronađenim zapisima (izvoz zapisa, sustavi za navođenje literature, snimanje)
- RSS sustav za selektivnu diseminaciju informacija (SDI)
- Primjena standarda OpenURL, metapodataka
- Interoperabilnost sa sustavima u okolini
- Z39 protokol za razmjenu

SOPAC

- Sustavi za **pronalaženje i pristup** do građe
- integriraju cjelovite dokumente, elektroničke izvore i digitalnu građu
- podržavaju društvenu komponentu, kolaboraciju, komunikaciju, razmjenu znanja i iskustva korisnika
- oslanjaju se na FRBR-zaciju, facetnu klasifikaciju i folksonomiju
- brzi, jednostavni, učinkoviti

The image displays a screenshot of the HOLLIS library search interface. At the top, the logo 'HOLLIS' is visible, along with navigation links for 'Text-Only / Accessible Version', 'My Account / Renew', 'Find articles', 'Help / FAQ', and 'Ask a Librarian'. The search bar contains the query 'home', and the results are sorted by 'relevance'. The search results list various items related to 'home', including books, videos, and music scores. A 'Refine' section on the right allows users to filter results by 'Online', 'Publication Date', 'Author / Creator', 'Format', 'Language', 'Genre / Form', and 'Subject'. A legend at the bottom left of the search results area identifies different types of relationships: Association (yellow), Translation (orange), Discovery trail (green), Spelling variation (grey), and Thesaurus term (dark grey). To the left of the search results, a folksonomy diagram shows the word 'home' at the center, with various related terms like 'haunt', 'course', 'farm', 'housing', 'agency', 'loan', 'decoration', 'journal', 'year', 'bank', 'landmark', 'hospital', 'garden', 'improvement', 'hume', 'make', 'homu', 'domicile', 'residence', 'lar', 'sketch', 'Sunday', 'training', and 'landmark' connected to it by lines, illustrating the network of related concepts.

Integrirani knjižnični sustav

- **Nove generacije knjižničnih kataloga podržavaju**
 - Komunikaciju s novim generacijama korisnika, istraživača i studenata
 - Suradnju knjižnica s okolinom u izgradnji globalnih informacijskih sustava
 - Interoperabilnost s programima za poslovanje, e-učenje i sl.
 - Dijeljenje knjižničnih kolekcija na globalnoj razini

Hvala na pažnji.

Dijana Machala

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
dmachala@nsk.hr